

Në bazë të nenit 55 alinea 1 në Ligjin për organizimin dhe punën e organeve të drejtorisë shtetërore (" Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 dhe 51/11), si dhe në bazë të nenit 50 alinea 6 e Ligjit për arsim të mesëm (" Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr. 44/1995, 24/1996, 34/1996, 35/1997, 82/1999, 29/2002, 40/2003, 42/2003, 67/2004, 55/2005, 113/2005, 35/2006, 30/2007, 49/2007, 81/2008, 92/2008, 33/2010, 116/2010, 156/2010, 18/2011, 42/2011, 51/2011, 6/2012, 100/2012, 24/2013, 41/2014, 116/2014, 135/2014, 10/2015, 98/2015, 145/2015, 30/2016, 127/2016, 67/2017 и 64/18) Ministri i Arsimit dhe Shkencës solli program të shkurtuar mësimorë për lëndën mësimore HISTORI për vitin e I-rë të arsimit të mesëm gjimnazor

1. Hyrje

Programi i shkurtuar mësimorë për lëndën mësimore histori bazohet në qëllimet të parapara me programin për lëndën mësimore e cila realizohet në përputhje me planin mësimorë i miratuar për realizim në kushte të zakonshme.

Me programin e shkurtuar përcaktohen tema dhe njësi mësimore të caktuara të cilat duhet të realizohen në 159 ditë mësimore, me ç'rast respektohet fondi javor i orëve l përcaktuar në programin e rregullt, respektivisht lënda mësimore me 2 orë në javë respektivisht 64 orë në vit sipas programit të shkurtuar.

Mësimdhënësi gjatë planifikimit dhe realizimit të njësive mësimore sipas programit të shkurtuar udhëhiqet nga qëllimet, nocionet e caktuara, metodat dhe aktivitetet të përcaktuara në programin e rregullt mësimorë.

Qëllimet e mësimit të historisë në arsimin gjimnazor është që nxënësit të përvetësojnë dituri thelbësore, të sistemuara, të qëndrueshme dhe të verifikuara në mënyrë shkencore për të kaluarën dhe të tanishmen, të kontribuojë për të menduarit kritik dhe të zgjojë vetëdijen historike, në ndërtimin e sistemit të vlerave të sjelljes ndaj popullit dhe shtetit të vet, ndaj popujve dhe shteteve tjera ndaj asaj që përfaqson e arritur civilizuese në botë, si dhe të thellojë interesin për mësimin e mëtejshëm të ngjarjeve dhe proceseve historike.

1. Pasqyra e temave dhe përmbajtjeve mësimore

Tema: Hyrja në historisë 2+1=3

Tema realizohet me 2 orë përmbajtje të reja mësimore dhe me + 1 orë ushtrime dhe përsëritje. Ora mësimore është e planifikuar të zgjasë 30 minuta.

Përmbajtjet:

1. Historia mësuesja e jetës

Tema: Parahistoria 2+1 =3

Tema realizohet me 2 orë përmbajtje të reja mësimore dhe me + 1 orë ushtrime dhe përsëritje. Ora mësimore është e planifikuar të zgjasë 30 minuta.

Përmbajtjet:

1. Parahistoria
2. Maqedonia në parahistori

Tema: Koha e Vjetër – Lindja e Vjetër 3+2=5

Tema realizohet me 3 orë përmbajtje të reja mësimore dhe me + 2 orë ushtrime dhe përsëritje. Ora mësimore është e planifikuar të zgjasë 30 minuta.

Përmbajtjet:

1. Popujt dhe shtetet në Mesopotami
2. Shteti i Egjiptit
3. Fenikia, Palestina dhe Persia
4. Jeta dhe të arriturat kulturore në Kohën e vjetër.

Tema : Ballkani në Kohën e Vjetër 7+5=12

Tema realizohet me 7 orë përmbajtje të reja mësimore dhe me + 5 orë ushtrime dhe përsëritje. Ora mësimore është e planifikuar të zgjasë 30 minuta.

Përmbajtjet

1. Bota kreto-mikene
2. Sparta dhe Atina – qytet shtete
3. Jeta dhe kultura e Heladës
4. Ilirët – territory dhe popullsia
5. Shtetet ilire
6. Shteti i Molosëve dhe Mbretëria e Dardanëve
7. Luftërat iliro-romake
8. Kultura e ilirëve
9. Thrakasit

Tema: Maqedonia në Kohën e vjetër $6+3=9$

Tema realizohet me 6 orë përmbajtje të reja mësimore dhe me + 3 orë ushtrime dhe përsëritje. Ora mësimore është e planifikuar të zgjasë 30 minuta.

Përmbajtjet

1. Maqedonia – territory dhe popullsia
2. Shteti i Maqedonisë deri te Filipi II
3. Shteti i Maqedonisë në kohën e Filipit II
4. Shteti i Maqedonisë në kohën e Aleksandrit III të Maqedonisë
5. Jeta dhe kultura e Maqedonasëve antik
6. Rënia e shtetit të Aleksandrit III të Maqedonisë
7. Kultura helene

Tema: Roma e Vjetër $3+2=5$

Tema realizohet me 3 orë përmbajtje të reja mësimore dhe me + 2 orë ushtrime dhe përsëritje. Ora mësimore është e planifikuar të zgjasë 30 minuta.

Përmbajtja

1. Krijimi dhe zgjërimi i Shtetit romak
2. Luftërat e brendshme në Shtetin romak
3. Jeta dhe kultura e romakëve
4. Përhapja dhe zgjërimi i krishterimit

Tema: Ballkani dhe Maqedonia nën pushtetin romak $3+2=5$

Tema realizohet me 3 orë përmbajtje të reja mësimore dhe me + 2 orë ushtrime dhe përsëritje. Ora mësimore është e planifikuar të zgjasë 30 minuta.

Përmbajtjet

1. Rënia e Maqedonisë në pushtetin romak
2. Ilirët në pushtetin romak Иирите под римска власт
3. Jeta dhe kultura në Maqedoni në kohën e sundimit romak
4. Përhapja e krishterimit në Maqedoni

Tema: Mesjeta e hershme 4+3=7

Tema realizohet me 4 orë përmbajtje të reja mësimore dhe me + 3 orë ushtrime dhe përsëritje. Ora mësimore është e planifikuar të zgjasë 30 minuta.

Përmbajtjet

1. Fundi i botës antike – Dyndja e madhe e popujve
2. Shteti i Frankëve
3. Paraqitja dhe përhapja e islamit
4. Perandoria romake e lindjes – Bizanti
5. Rusia e Kievit
6. Jeta dhe kultura në mesjetën e hershme

Tema: Ballkani në mesjetën e hershme 2+2=4

Tema realizohet me 3 orë përmbajtje të reja mësimore dhe me + 2 orë ushtrime dhe përsëritje. Ora mësimore është e planifikuar të zgjasë 30 minuta.

Përmbajtjet

1. Depërtimi i fiseve barbare nga shekulli V deri në shekullin VII
2. Krijimi i Duklës, Rashkës dhe Bullgarisë
3. Shqipëria në mesjetën e hershme
4. Jeta dhe kultura në Shqipëri në mesjetën e hershme

Tema: Maqedonia në mesjetën e hershme 7+4=11

Tema realizohet me 7 orë përmbajtje të reja mësimore dhe me + 4 orë ushtrime dhe përsëritje. Ora mësimore është e planifikuar të zgjasë 30 minuta.

Përmbajtjet

1. Sllavët në Maqedoni
2. Shkrimi sllav në Maqedoni
3. Veprimtaria e Sh. Klimenti dhe Sh. Naumit
4. Krijimi i shtetit maqedonas – Perandoria e Samoilit
5. Ngritja dhe zgjerimi i Shtetit të Samoilit
6. Dobësimi dhe rënia e Shtetit të Samoilit
7. Kryepeshkopata e Ohrit
8. Kryengritja e Maqedonisë në shekullin XI
9. Jeta dhe kultura në Maqedoni në mesjetën e hershme

Nga 50 përmbajtjet mësimore, mësimdhënësit në planifikimin e tyre vjetorë dhe tematik obligohen të realizojnë 38 përmbajtje

2. Rekomandimet didaktike

Mësimdhënësi mundet t'i zbatojë të gjitha metodat dhe teknikat mësimore të verifikuara në përputhje me qëllimet e definuara. Rekomandohet forcimi i sistemit të metodave problemore dhe krijuese, analitike-interpretative dhe integruese korelative. Mësimdhënësi duhet të iniciojë aktivitete të pavarura të nxënësve, t'i udhëheqë drejt mësimin të menduar receptive dhe të menduarit aktiv dhe ta korigjojë mësimin mekanik- receptive dhe mekanik aktiv.

Gjatë realizimit të programit të shkurtuar në lëndën mësimore në lëndën HISTORI të detyrueshëm për vitin I-rë, mbështetja themelore është programi i rregullt mësimorë (qëllimet konkrete, nocionet, aktivitetet dhe metodat e propozuara). Për realizimin e këtij programi nevojitet planifikimi i integruar respektivisht ndërlidhja e qëllimeve dhe përmbajtjeve si dhe planifikimi i mësimit me ndërlidhjen e mësimnxënies me përvojat e nxënësve. Për realizimin e lëndës mësimore, duhet të zbatohen forma dhe metoda interactive (teknika e mësimit dhe aktivitet). Nga metodat interaktive do zbatohet puna me grupe, diskutime, stuhi mendimesh, analiza e teksteve dhe dokumenteve, studim rasti, por edhe metoda tradicionale: ligjërata të shkurtëra dhe biseda të fokusuara. Rekomandimet për përdorimin e fondit të shkurtuar të orëve janë të dhëna si orientim së bashku me qëllimet dhe temat konkrete/ përmbajtjet shpërdarja e të cilave nuk është e kufizuar por mësimdhënësit i jepet hapsirë që shpërndarjen ta bëjë në përputhje me e ndryshme të cilat paraqiten gjatë realizimit.

Nxënësi duhet vazhdimisht të nxitet dhe motivohet që mësimin ta ndjekë në kontinuitet dhe në mënyrë aktive në përvetësimin e përmbajtjeve të reja , në zhvillimin e mendimit kritik gjatë të mësuarit, në zhvillimin e mundësive dhe aftësive të cilat janë të rëndësishme qenësore për ardhmërinë e jetës së tij.

Me rastin e shpërdarjes respektivisht rradhitjes së orëve lejohet kreativiteti dhe elokuenca e mësimdhënësit në realizimin e qëllimeve mësimore.

Kontrollimi i diturive të nxënësve duhet të zbatohet në të gjitha fazat e procesit mësimor, gjatë realizimit të përmbajtjes së re mësimore, gjatë përsëritjes, kontrollimit, sistematizimit, ushtrimeve dhe hulumtimit. Kontrollimi realizohet me teknika të ndryshme për punë me tekste historike, material ilustrues, analizë të pavarur të teksteve historike dhe ilustrimeve, interpretimi i dokumenteve historike dhe vlerësimi i interpretimeve të ndryshme. Gjatë ndjekjes dhe notimit zbatohen mënyra të ndryshme (kontrollimi me gojë dhe me shkrim, teste të diturisë, përpilimi i punëve seminarike, referate, aktivitete të nxënësve në orë mësimore etj.)

Mësimdhënësi do të përdorë mjete mësimore të cilat janë të përcaktuara me programin e rregullt mësimor.

4. Normativi për kuadrin mësimorë

Program i shkurtuar mësimorë e realizon mësimdhënësi në pajtim me normativin për kuadrin mësimorë të përcaktuar në programin e rregullt mësimorë.

Programin e shkurtuar mësimorë për lëndën mësimore HISORI për vitin I- rë në arsimin e mesëm gjimnazor për vitin shkollorë 2020/2021 e miratoi

Ministri

Milla Carevska